

LAUSUNTO

8.2.2021

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Lausuntopyyntö VN/5326/2020 ja VN/5326/2020-MMM-4

Lausunto MMM:n kansallisen vesihuoltouudistuksen visiosta ja sen toimeenpano-ohjelman luonnoksesta

Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto MMM:n kansallisen vesihuoltouudistuksen visiosta ja sen toimeenpano-ohjelman luonnoksesta. Luonnoksessa esitetyt toimenpide-ehdotukset ovat kannatettavia. Vesihuoltolaitosten ja verkoston toimintakyvyn ylläpito vaatii lähivuosina korvausinvestointeja toimintavarmuuden ylläpitämiseksi.

Talousveden merkitys elintarviketeollisuudelle on suuri

Elintarviketeollisuusliiton syksyllä tekemässä Omavalvonta elintarviketeollisuudessa -kyselyssä tiedusteltiin (n=93), mikä on puhtaan talousveden merkitys tuotannossa. Yli 90 prosenttia vastaajista piti talousveden merkitystä tuotannossa prosessien puhdistuksen ja hygienian kannalta erittäin tärkeänä tai tärkeänä. Raaka-aineena talousvesi on erittäin tärkeä tai tärkeä raaka-aineena yli 80 prosentille vastaajista. Liki 100 % vastaajista talousveden merkitystä erittäin tärkeänä tai tärkeänä myös henkilökohtaisen hygienian ylläpidossa elintarvikkeita valmistavissa yrityksissä. Viimeisen kohdan merkitys on korostunut koronavirusepidemian myötä. **Toimiva vesihuolto on elintarviketurvallisuuden perusta.**

Kyselyssä selvitettiin lisäksi, mitä talousvesilähteitä elintarvikehuoneisto käyttää. Yli 90 %:lla talousveden toimittaja on kunnallinen vesihuoltolaitos. Oma vesilähde oli noin 16 % vastanneista ja vesiosuuskunta toimittaa talousveden 7 %:lle vastaajista. Isommilla elintarviketeollisuushuoneistoilla voi olla kaksi talousvedentoimittajaa.

Toimeenpano-ohjelman luonnoksen alussa on nostettu esille asiakkaat ja tämä on hyvä uudistus. Perinteisesti vesihuollon asiakkaana ovat olleet kiinteistöt ja asutus sekä asutuksen verrattava elinkeinotoiminta. Kiinteistöjen omistuksen siirryttyä yhä enemmän kiinteistöyhtiöille voi veden todellisen käyttäjän eli esim. kiinteistössä toimivan elintarviketeollisuusyrityksen asiakaskokemus jäädä etäiseksi.

Koska talousveden oireeton saanti ja sen turvallisuus ovat peruslähtökohtia elintarviketurvallisuudelle, tulee myös paikallisen elintarviketeollisuuden asiakassuhde vesihuoltolaitoksen kanssa huomioida tulevassa valmistelussa. Puolin ja toisin tulee tietää talousveden toimittaja ja todellinen käyttäjä, yhteyshenkilöt poikkeustilanteiden viestintää varten sekä toiminnan laatu ja erityispiirteet. Toimivat yhteydet ja yhteistyö ovat ensiarvoisia.

Elintarviketeollisuusliitto ry

Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puhelin (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
Y-tunnus 0201092-3 • Kotipaikka Helsinki

Finlands Livsmedelsindustriförbund

Pasilankatu 2, PB 115, 00241 Helsingfors
Telefon (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Finnish Food and Drink Industries' Federation

Pasilankatu 2, P.O. Box 115, FI-00241 Helsinki
Telephone +358 9 148 871 • Fax +358 9 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Huoltovarmuuden näkökulmasta yhteistyön vastuut tulee varmistaa niin, että talousveden toimittaja ja todellinen käyttäjä vuorovaikutus mahdollistaa nopean päätöksenteon vakavissa häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa, kansalaisten ruokaturvan vaarantumatta. Viranomaisten ja toiminnanharjoittajien ennakkoon toteutetulla suunnitelmallisella työllä varmistetaan osaltaan se, että varautuminen on alueellisesti asianmukaisesti toteutettu tarvittavine toimenpiteineen. Alueellisen yhteistyön koordinaatio tulisi varmistaa lainsäädännössä niin selkeästi, että viranomaisten ja toiminnanharjoittajien vuorovaikutus kyetään toteuttamaan.

Kustannusvastaavuus

Kohdassa 3.2 toimintaympäristön muutokset mainitaan asiakasmaksurahoitteinen vesi-huolto ja asiakasmaksujen tarkistaminen/korottaminen sekä että ”vesihuollon maksutulo on kuitenkin ensisijaisesti käytettävä laitoksen investointeihin ja käyttömenoihin ja varmistettava kestävä, laadukkaat palvelut turvaava investointitaso”.

Elintarviketeollisuusliitto pitää kustannusvastaavuutta perusteltuna asiakasmaksuna niissä investoinneissa, jotka liittyvät paikallisen elintarviketeollisuusyrityksen toimintaan esim. tontille tulevan vesijohdon uusiminen. Kunnan vesihuollon yleiskuluja esim. koko verkoston saneerauksen osalta yrityksiltä ei tule periä vaan niistä vastaa kunta. Kunnan talouden ylläpitoon yritykset osallistuvat jo muiden verojen muodossa sekä tarjoamalla teollisia työpaikkoja kuntalaisille.

Kunnioitavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO ry

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Pia Pohja'.

Pia Pohja
toimitusjohtaja